

ших нормативно-правових актів, ратифікацію Україною нових міжнародно-правових документів, розвиток правових інститутів тощо.

Необхідність перегляду змісту навчальних дисциплін юридичного та суміжного з ним профілю викликає і динамічний розвиток правового знання, збагачення його новими правовими поняттями і категоріями, що спричинює відповідні зміни в системі правових наук, глобальне розширення інформаційно-правового простору та ін. Актуалізувались питання гармонізації українського та європейського законодавства, зокрема проблеми імплементації міжнародно-правових норм у систему національного законодавства; питання неузгодженості правових норм та виникнення колізій у законодавстві після прийняття нових правових актів; проблеми сучасного порівняльного права та ін., які стають предметом аналізу й вивчення.

Таким чином, інноваційні форми викладання дисциплін заслуговують на особливу увагу, оскільки забезпечують потрібний «інноваційний клімат» у ВНЗ, сприяють розвитку творчої активності та дослідницької ініціативи студентів-правників, закладають основу для подальшого осмислення і розвитку правових знань, успішного застосування набутих знань на практиці. Впровадження інноваційних технологій у навчальний процес допомагає готувати висококваліфікованих, конкурентоспроможних правників, здатних виконувати складні науково-дослідницькі, фахово-прикладні й творчі завдання.

СУЧАСНІ ПІДХОДИ В ВИКЛАДАННІ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

І.О. Хорошилова, канд. екон. наук

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Необхідність удосконалення системи освіти та підвищення якості освітніх послуг є найважливішою соціокультурною проблемою, яка значною мірою обумовлюється процесами глобалізації та потребами формування позитивних умов для індивідуального розвитку людини, її соціалізації та самореалізації у світі [6, с. 7]. Реалізація пріоритетних напрямків розвитку системи економічної освіти вимагає якісних змін як від викладачів, що готують фахівців економічного профілю, так і у підготовці майбутніх викладачів економіки. Найважливішим завданням сьогодення у розбудові освіти України є запровадження передових педагогічних технологій навчального процесу.

Проблема забезпечення підготовки студентів, на нашу думку, повинна розглядатися у трьох іпо-стасях: це особливі підходи викладання дисципліни, також це особливий підхід до методики викладання економічних дисциплін та їх забезпечення; та нарешті це особливий підхід до оцінки знань студентів, та їх відношення до навчального процесу. Сутність економічної освіти – основа формування економічної свідомості, економічного мислення, вихідним моментом якого є творення економічної культури.

В наш час бізнес-середовище створює попит на фахівців економістів, що здатні продукувати ідеї науково-практичних напрямків. Але в процесі навчання студент працює з кожною навчальною дисципліною окремо, і ситуації, в яких йому доводиться задіяти інструментарій відразу декількох курсів, обмежені: це підготовка курсових робіт (але далеко не завжди), звітів з різних видів практик, написання бакалаврської і магістерської кваліфікаційних робіт. І в цих ситуаціях майже завжди виникають труднощі, які пов'язані саме з відсутністю міждисциплінарних зв'язків в масивах інформації, що засвоюються студентом в процесі вивчення окремих предметів. Зазначені проблеми знаходяться у центрі уваги багатьох дослідників [1-5 та ін.], економічна освіта і економічне виховання є важливими чинниками формування економічної культури.

На нашу думку одним із напрямків удосконалення навчального процесу є як найширше використання активного навчання. Традиційні методи не забезпечують належного творчого розвитку здібностей студентів, а практичні заняття формують майбутніх фахівців, що здатні працювати в ринкових умовах. Практичні заняття перевіряють ступінь засвоєння й розуміння теоретичного матеріалу, та надають студентам практичних умінь і навичок. Викладач при цьому виконує роль організатора навчання, координатора. Це обумовлює впровадження в навчальний процес так званих інтерактивні технології навчання, що найбільш відповідають особистісно зорієнтованому підходу в навчально-виховному процесі. В його основі лежать наступні принципи:

- безпосередня участь кожного учасника занять, тобто кожен є активним шукачем шляхів і засобів розв'язання тієї чи іншої проблеми;
- взаємне, інформаційне збагачення та обмін;
- особистісно зорієнтоване навчання.

Використання цих підходів веде до отримання деяких переваг:

- ці технології допомагають забезпечити глибину вивченого змісту;
- викладач має можливість диференційованого підходу до учнів;
- змінюється роль студентів: вони приймають важливі рішення щодо процесу навчання, розвивають комунікативні вміння й навички, організаційні здібності; - основним джерелом мотивації навчання стає інтерес самого студента (відбувається перехід від зовнішньої мотивації (оцінка) до внутрішньої (потреба знань)).

Але використання цих технологій можуть виявляти й недоліки:

- це потребує значного часу;
- складно налагодити взаємонавчання як постійний механізм;
- кожна інтерактивна технологія потребує попереднього розгляду і навчання учасників процедури;
- результати роботи менш передбачуваний;
- та насамперед, дисципліна на такому занятті може бути проблемою.

Проте зазначені недоліки не знижують цінність використання інтерактивних методів при викладанні навчального матеріалу. Щоб підвищити ефективність даних методів навчання конче необхідно використання комп'ютерної техніки, мультимедійних засобів та спеціального програмного забезпечення, що дозволить значно покращити рівень засвоєння матеріалу студентами та, відповідно, підвищити рівень їх знань, а вивчення та застосування спеціального програмного забезпечення щодо реалізації зазначених процесів є запорукою формування працівників нового типу, які забезпечать гідну конкуренцію на ринку робочої сили та стануть тими, хто створить новий оновлений імідж навчального закладу, випускниками якого вони є. Підкреслюємо, що проведення занять у формі презентацій з дискусійним захистом та консультаційним супроводженням у режимі on-line потребує високого рівня якостей викладача – знання змін та проблем в економічному житті суспільства, володіння сучасними технологіями викладання, вміння вести та направляти колективні обговорення, готовності скоротити дистанцію між викладачем та студентом. А таке поєднання та взаємодію колективного інтелекту можна визначити як перші кроки до європейського рівня навчання.

Також зазначаємо що ефективна система освіти має забезпечити гармонійне поєднання фундаментальної та практичної складової навчання, що обумовлює впровадження викладачами у практичну діяльність спеціальних методичних прийомів, спрямованих на розвиток необхідних навичок для продуктивної професійної діяльності тих, хто навчається. Для цього, перш за все, необхідно навчати викладачів користуватись техніками сучасного мислення в практиці викладання економічних дисциплін та вдосконалювати безпосередньо методику викладання економіки. Наш педагогічний експеримент є результатом поступового багаторічного пошуку форм використання найкращих технік і прийомів мислення в підготовці економістів і викладачів економічних дисциплін.

Існує ряд підходів та різних методик в викладанні економічних дисциплін, а от яка підійде до конкретного колективу, специфіки викладання викладача та умовам викладання обирати самим учасникам процесу їх готовності до безперервної самоосвіти при вивченні та викладанні економічних дисциплін.

Перелік посилань:

1. Балягіна І. А. Методика викладання економіки : навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. / Балягіна І. А., Богород М. А., Ковальчук Г. О. – К.: КНЕУ, 2006. – 341 с.
2. Пометун О. І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: навч.-метод. посібник / О. І. Пометун, Л. В. Пироженко. – К.: Видавництво: А.С.К., 2004. – 192 с.
3. Сборник деловых игр, конкретных ситуаций и практических задач : метод. пособ. / В. И. Матирко, В. В. Поляков, И. М. Стариков, Ю. Т. Ткаченко ; под. ред. В. И. Матирко. – М.: Высшая шк., 1991. – 255 с.
4. Локишина О. І. Становлення компетентнісної ідеї в європейській освіті. – К.: Педагогічна думка, 2009. – С. 21-30.
5. Помінова І. І. Інституційна трансформація вищої освіти як траєкторія ефективної інтеграції в сучасну світову економіку / І. І. Помінова // Бізнес Інформ. – 2015. – № 1. – С. 34-39.